06.03.2025. 12:55
Погледано: 981 пута

Костимирана шетња босанскохерцеговачком прошлошћу

Дугогодишњие искуство у поучавању хисторије показује да је класичан метод превазиђен, неефикасан и д□јеци незанимљив, због чега невољко и тешко усвајају наставне садржаје.

ПЕДАГОШКА УВЈЕРЕЊА

Бити наставник једна је од најважнијих професија у сваком друштву. Одувјек сам сматрала да је у наставном процесу кључна улога наставника и да од његове стручности и отворености за нове идеје у унапређењу наставе, увелико овиси квалитет наставног процеса. Највећа пријетња нашем раду је опуштеност, створена навика и летаргија у контексту потребе за стручним усавршавањем. Мишљења
сам да добро образовање овиси примарно од наставника и да наставници требају континуирано да се залажу за властити развој потребних компетенција које ће им помоћи у развоју ученичких
компетенција. То подразумјева сталну едукацију, односно цјеложивотно учење. Такођер, наставнику је потребна инспирација. За већи ангажман у настави инспиришу ме сами

ученици, чије идеје пажљиво слушам и разматрам те прихватам или уз образложење објашњавам зашто се њихова идеја не може реализовати. Вјерујем да свако дијете уз моју помоћ може показати свој пуни потенцијал и да ћу ја своју изузетно одговорну улогу просвјетног радника успјешно остварити, само ако са њима добро сарађујем. Сарађивати у овом контексту не значи да само слушам приједлоге ученика, мада је и то веома важно, већ сарађивати значи прихватање приједлога ученика. Уколико не волимо своју професију и своје ученике, не цијенимо и уважавамо и њихова мишљења, ми заслијепљено гледамо само у њихове несавршености, јасно видимо оно што д□јетету недостаје, а не оно што дијете има и што га чини
посебним. Из тог разлога у раду са д□јецом тежим томе да код сваког д□јетета пробудим жељу за учењем и радост сазнавања. Зато је темељно полазиште у мом раду позитивно педагошко вођење а мој мото „мотивисан ученик је успјешан ученик“. До сваког д□јетета је потребно доћи, изградити му самопоуздање а у томе ми од користи буду управо мотивационе технике учења. Када ученик добије мотивацију слиједе и бољи резултати. Циљ ми је заправо иновацијама у одгојно-образовном процесу побољшати мотивацију ученика за учењем, уважавајући сваког појединца и потребе друштва у цјелини. Дугогодишњие искуство у поучавању хисторије показује да је класичан метод превазиђен, неефикасан и д□јеци незанимљив, због чега невољко и тешко усвајају наставне садржаје. У настави хисторије уче се понајвише чињенице, нагласак је на развоју когнитивних способности, док би примјена практичних метода у настави омогућила учеников цјеловит развој, не само когнитивни, већ и афективни и психомоторни. Због тога у свом раду све више примјењујем практичне радове који ће потакнути ученике на већу заинтересираност за хисторијске И географске садржаје, али и
лакше учење наставног градива и боље разумијевање чињеница. Различитим приступима и квалитетним методама у настави хисторије И географије потиче се и мотивира ученик на учење и рад, а уједно се и предмети чине занимљивијим и интригантнијим, те се развија критичко мишљење ученика. Зато сам одлучила да изучавање босанскохерцеговачке хисторије, њене културне баштине учинимо на један посебан и необичан начин.
Тако је настао пројекта под називом „Костимирана шетња босанскохерцеговачком прошлошћу“ у чијој су реализацји учествовали ученици ВИИ и IX разреда. Суштина пројекта односи се
на истраживање и представљање босанскохерцеговачке хисторије на начин да ученици својим излагањем и креативним костимима које су сами израђивали подсјете нас на различите хисторијске епохе. У оквиру пројекта страживали смо начин живота и како су се одијевали људи у одређеним хисторијским епохама, предмете из њиховог свакодневног живота, територијални простор који су насељавали, писмо којим су писали итд, дакле у свему што настаје препознајемо дух времена, дио културе и цивилизације. Циљ нам је био да на овај начин истакнемо корелацију између предмета: хисторија, географија, босански језик И књижевност и ликовне културе.
Ученици се на овај начин упознавају с културном и природном баштином, вриједностима и

цивилизацијским достигнућима што служе конкретизацији и обогаћивању наставних садржаја. Настава реализована на начин гдје ученик није само пасивни посматрач него судионик који радом на извршењу одређеног задатка или више задатака придоноси свом когнитивном, афективном и моторичком развоју.

ДЕТАЉАН ОПИС:

ПОЛАЗИШТА

Будући да је образовни систем у БиХ потребно модернизовати, важно је уложити напор како би се обезбједио квалитетнији приступ промјенама. Свједоци смо да ученици све теже усвајају наставне
садржаје, да нису довољно концентрисани и мотивирани за извршавање школских задатака и да опћенито нису заинтересовани за стереотипна предавања. Истражујући како их прије свега заинтересовати, како да
садржаје лакше приближим ученицима, и како да уче смислено, увијек сам се трудила да уведем нове наставне праксе у циљу потицања креативности ученика. Дугогодишњие искуство у поучавању хисторије и географије показује да је класичан метод превазиђен, неефикасан и дјеци незанимљив, због чега невољко и тешко усвајају наставне садржаје. У настави хисторије и географије уче се понајвише
чињенице, нагласак је на развоју когнитивних способности, док би примјена практичних метода у настави омогућила учеников цјеловит развој, не само когнитивни, већ и афективни и психомоторни. Због
тога у свом раду све више примјењујем практичне радове који ће потакнути ученике на већу заинтересираност за хисторијске И географске садржаје, али и лакше учење наставног градива и боље
разумијевање чињеница. Различитим приступима и квалитетним методама у настави хисторије и географије потиче се и мотивира ученик на учење и рад, а уједно се и предмет чини занимљивијим и интригантнијим, те се развија критичко мишљење ученика. Зато сам одлучила да изучавање босанскохерцеговачке хисторије, њене културне баштине учинимо на један посебан и необичан начин.

Тако је настао пројекта под називом „Костимирана шетња босанскохерцеговачком прошлошћу“ у чијој су реализацији учествовали ученици ВИИ и IX разреда. Суштина пројекта односи се на истраживање и представљање босанскохерцеговачке хисторије на начин да ученици својим излагањем и креативним костимима које су сами израђивали подсјете нас на различите хисторијске епохе. У оквиру пројекта истраживали смо начин живота и како су се одијевали људи у одређеним хисторијским епохама, предмете из њиховог свакодневног живота, територијални простор који су насељавали, писмо којим су писали итд, дакле у свему што настаје препознајемо дух времена, дио културе и цивилизације.

Циљ нам је био да на овај начин истакнемо корелацију између предмета: хисторија, географија, босански језик и књижевност и ликовне културе. Ученици се на овај начин упознавају с културном и природном баштином, вриједностима и цивилизацијским

достигнућима што служе конкретизацији и обогаћивању наставних садржаја. Настава реализована на начин гдје ученик није само пасивни посматрач него судионик који радом на извршењу одређеног задатка или више задатака придоноси свом когнитивном, афективном и моторичком развоју.

ЦИЉ И ЖЕЉЕНИ ИСХОДИ

Циљ:

Допринијети бржем, лакшем и забавнијем начину усвајања знања из националне групе предмета, кроз нове иновативне методе поучавања. Активностима истраживачког, логичког и практичног карактера, учењем, радом, активном комуникацијом и односом према садржајима учења упознати друштвене појаве, њихове промјене и законитости у непосредном друштвеном окружењу, који ће побудити интерес ученика за изучавање прошлости И развоју критичког мишљења. Такође, важно је да кроз пројекат спознају да ученици, без обзира на узраст, могу направити значајан корак у реализацији наставног садржаја.

Специфични циљеви:

- Развијати вјештину критичког мишљења, закључивања, проматрања и вредновања хисторијских
догађаја из перспективе времена у којем су се догодили
- Већи ученички ангажман на часовима
- Бржа и боља интеракција са наставним садржајима
- Подсицање креативности, знатижеље и маштовитости
- Лакши рад са дјецом са посебним потребама
- Развијати вјештину писаног приопћавања хисторијских информација
- Развијати способност самосталног учења

Исходи:

- Ученици ће разумјети зашто је важан позитиван став о својој прошлости
- Ученици ће моћи упоређивати прошлост и садашњост у односу на: оруђа за рад, начин живота и рада људи, територијални простор који су насељавали, обичаје, одијевање, исхрану,... - Ученици ће моћи успјешно презентовати стечена знања
- Ученици ће моћи објаснити релевантне информације из различитих извора
- Ученици лакше усвајају знања из националне групе предмета, кроз нове иновативне идеје
- Препознати корелацију са другим наставним предметима и садржајима
- Ученици ће моћи препознати из које хисторијске епохе потичу костими

ДЕТАЉАН ОПИС РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Реализација наведих активности трајала је цијелу школску годину, а носиоци пројекта су ученици ВИИ и IX разреда. Унаточ настојањима за успоставу нових облика радова у настави, и поред интензивних расправа о цјеловитом школском учењу, на нивоу конкретне наставне праксе још увијек се одржао традиционални методички образац наставе, који се

већином заснива на фронталном раду и предавачкој настави. У пркос томе што је настава д□јелотворнија уколико су ученици активнији, практични радови су релативно слабо
заступљени у друштвеним групама предмета у старијим разредима основне школе. Водећи се старом изреком: ”Реци ми - заборавит ћу, покажи ми – запатит ћу, укључи ме – разумјет ћу”, одлучила сам да
наставу предмета Географија радим на другачији начин. Одлучила сам да радим пројекту наставу, наставу у облику мањих тематских пројеката, истраживачку наставу, проблемску наставу, нешто што
ће више заинтересовати моје ученике за саму наставу и учење на конкретном материјалу и примјерима, наставу која ће се одвијати и на часовима других наставних предмета: хисторија, босански језик и књижевност ликовна култура, чак и изван учионице и шклоле. Како би се постигли претходно наведени циљеви реализоване су сљедеће активности:
И КОРАК:
Упознавање ученика ВИИ-ог и IX-og разреда о планираном пројекту под називом „Костимирана шетња босанскохерцеговачком прошлошћу“. Када сам испричала како сам замислила реализацију наведеног пројекта, ученици су радо прихватили да буду директни учесници, носиоци активности које су имали прилику представити осталим ученицима школе као и широј јавности. Напомињем да су у пројекту учествовала два разреда (ВИИ и IX), због изучавања саме материје која је у складу NPP за те разреде.
ИИ КОРАК: ФАЗЕ ПРОЈЕКТА
1. Одређивање циља истраживања и најава пројекта
2. Прикупљање података
3. Презентација и вредновање пројекта 1. Одређивање циља истраживања и најава пројекта Ученицима је презентован циљ истраживања и најава пројекта. Суштина пројекта односи се на истраживање и представљање босанскохерцеговачке хисторије на начин да ученици својим излагањем и креативним костимима које су сами израђивали подсјете нас на различите историјске епохе БиХ (Илири,
Римљани, Славени, Средњовјековна Босна,Османски период, период Аустро-Угарске, авнојске Југославије –СФРЈ, самосталне и независне БиХ) Такође ученици су упознати с критеријима вредновања. Ученици су подијељени у 8 група. Прве четири групе су ученици ВИИ разреда, а наредене четири групе су ученици IX разреда. Свака група имала је задатак да о одређеној историјској епохи прикупи што више информација, (Санела Таловић_прилог 01).
И група – ИЛИРИ
ИИ група – РИМЉАНИ
ИИИ група – СЛАВЕНИ
ИВ група – СРЕДЊОВЈЕКОВНА БОСНА
В група – ОСМАНСКИ ПЕРИОД
ВИ група – ПЕРИОД АУСТРО-УГАРСКЕ УПРАВЕ
ВИИ група – КРАЉЕВИМНА ЈУГОСЛАВИЈА
VIII група – СФРЈ

IX група – СУВЕРЕНА И НЕЗАВИСНА БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

2. Прикупљање података

- вишемјесечни истраживачки рад на изворима и литератури

- свака група имала је задатак истраживати о начину живота и како су се одијевали људи у одређеној хисторијској епохи, предмете које су користили у свакодневном животу, територијални простор који су

насељавали, писмо којим су писали итд, дакле у свему што настаје препознати дух времена, дио културе и цивилизације. Циљ нам је био да на овај начин истакнемо корелацију између предмета: хисторија,

географија, босански језик И књижевност и ликовне културе.

- ученици – представници група редовно су извјештавали о раду и савјетовали се са наставницом.

У овој фази ученици су правили креативене костиме у зависности којој епохи припадају. У томе су им помагали и родитељи, а дио костима које нисмо могли направти посудили смо из Аматерског позоришта у

Коњицу. Након свих прикупљених података кренули смо реализацију треће фазе пројекта.

3.Презентација и вредновање пројекта У овој фази ученици, носиоци пројекта представили су свој рад. Рад се темељио на самосталном и

тимском раду ученика. Након прикупљених података, ученици употребљавају различита знања и вјештине самостално долазе до закључака које ће презентовати осталим ученицима. Презентовање се није базирало само на исчитавању хисторијских података, већ се кроз перформанс представила комплетна босанскохерцеговачка хисторија. Костимографија је била толико вјеродостојана и утицала на мотивацију ученика који су пратили презентацију, што сам могла примјетити током евалуације.

Пројекат је презентован ученицима у школи:

- ученицима ВИ, ВИИ, VIII и IX разреда (Санела Таловић_прилог 03)

- на школској приредби поводом обиљежавања Дана државности БиХ

ИИИ КОРАК: УЧЕШЋЕ НА МАНИТЕСТАЦИЈИ “ЕВРОПСКА НОЋ ИСТРАЖИВАЧА”

У оквиру Манифестације „Европска ноћ истраживача“, под слоганом “Лет’с STEAM! Стварајмо нове прилике“, ученици наше школе имали су прилику узети своје учење и представити креативну страну науке.

Они су достојансвеном шетњом кроз град представили богату босанскохерцеговачку хисторију, изазвали велику пажњу суграђана И медија који су све медијски пропратили. У костимима које су сами

правили, кројили, комбиновали, који су представљали различите хисторијске епохе, поносно су након шетње градом, сликања са суграђанима, отворили наведену Манифестацију. Костимографија је праћена текстом

који су читали ученици и све употпуњено Рециталима о Босни.

У овом сегмент дошла је до изражаја корелација предмета, тако да су се упоредо одвијале И радионице које су са ученицима реализовале наставнице хисторије, ликовне културе, техничке културе и босанског

језика И књижевности кроз Рецилале о Босни, (Санела Таловић_прилог 05).
ЕФЕКТИ; ПОСТИГНУТИ РЕЗУЛТАТИ
- Перформанс о богатој босанскохерцеговачкој хисторији који је презентован ученицима од VI-IX разреда
- Презентовање на школској приредби, гдје су се са хисторијом БиХ на посебан и јединствен начин, упознали и остали ученици, родитељи, наставници и гости
- Учешће на Манифестацији „Европска ноћ истраживача“
Овакав начин извођења наставе, осим што представља прекид монотоности школске наставе, са собом носи предности како за ученике, тако и за наставнике.
Све претходно наведене активности омогућиле су ученицима да буду активни у процесу учења, да им се да прилика да уче с разумјевањем, у смислу истраживаја, одвајања битног од небитног, развоју креативности, да упознају значаје различитости које су обогатиле босанскохерцеговачку прошлост.
Такође на овај начин ученици су се осамосталили у учењу, оспособљени су за самостално процјењивање постигнутог уз самокритичност. Ученици успјешно обједињују интердисциплинарност и
корелацију садржаја. Примјена практичних метода у настави пружа могућност за ученикoв цјеловит развој, не само когнитивни, већ и афективни и психомоторни. На овај начин ученици се анимирају за самостални истраживачки рад И на тимски рад, међусобно уважавање и јавни наступ. Знања и методе које усвајају су дуготрајне, а вјештине и навике које стекну примјењиве су у свакодневном животу. Већа је мотивација ученика за рад и учење. Највећа је предност у заједничком тимском раду у којему се јача самопоштовање и самопоуздање ученика Ваља споменути, да иако су имали захтјеван задатак ученици су га доживљавали као растерећење, јер су изашли из оквира свакодневног образовања, које нажалост често улази у колотечину из које морамо изаћи и омогућити ученицима простор, ширину да могу сами истраживати и учити. Они то могу и не треба их потцјењивати у томе.
Додатни коментари и сугестије другим наставницима који би жељели имплементирати вашу идеју Охрабрујем наставнике да своје идеје преточе у дјела и да постану истраживачи и ентузијасти какви би наставници морали бити. Нека уче од дјеце, јер они су довољно љубопитљиви да уколико им дамо мало простора и подршке, узвратиће нам правим сјерницама и искреним путоказима које треба прихватит.

Collections

НИН 2018